

Interpellatie van de h. Desmet: Erediensten en kerkfabrieken.

De h. Desmet geeft aan dat hij hier zijn eigen standpunt wil overbrengen.

België is een neutraal land dat sommige godsdiensten en niet-confessionele instellingen erkent. Deze erkenning is niet enkel op financieel vlak maar ook via scholen van deze godsdiensten of filosofische richtingen waarbij de overheid de lonen ten laste neemt. De organisatie van "filosofische" lessen is enkel verplicht in het officieel onderwijs. Er is een debat aan de gang over de keuze die ouders hebben om al dan niet te kiezen voor lessen godsdienst of filosofie. Steeds meer leerlingen wensen namelijk een alternatief.

In Europa staat België hier het meest achterop. De financiering van erediensten leidt tot discussie omdat het niet meer beantwoordt aan de sociologie van de overtuigingen van de burgers. Zo krijgt de katholieke godsdienst meer dan 80% van de globale enveloppe terwijl volgens schattingen minder dan 5% deze godsdienst nog beleeft. In buurlanden en in bepaalde regio's en gemeentes van België wordt er nagedacht om dit te moderniseren. Het is logisch om het beschikbare geld evenwichtig te verdelen.

De gemeenteraad moet de rekeningen en de begrotingen van deze fabrieken goedkeuren en desgevallend aanvullen. Worden deze cijfers wel even ernstig bestudeerd als deze van gemeentelijke vzw's of het OCMW?

De h. Desmet formuleert enkele voorstellen:

- vragen aan het gewest om voortuitgang in deze problematiek te boeken;
- voor alle fabrieken meer transparantie bereiken inzake beheer en investeringen, met de verplichting via overheidsopdrachten te werken;
- creatie van een solidariteitsfonds zodat een fabriek een andere fabriek in moeilijkheden kan bijstaan;
- een fusie van alle gemeentelijke fabrieken aanmoedigen;
- aanpassing op de gemeentelijke website waarop staat dat godsdienst beantwoordt aan een sociale nood, hetgeen weinig neutraal is.

De h. Hublet is van mening dat het standpunt van de h. Desmet discutabel is. Volgens artikel 24 van de Grondwet is onderwijs vrij en waarborgt de gemeenschap de keuzevrijheid van de ouders, en dat ieder recht heeft op onderwijs, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden.

Volgens de h. Hublet lopen de vrije scholen niet leeg. De ouders die voor deze scholen kiezen, zijn perfect op de hoogte van de verplichte godsdienstlessen die er gegeven worden en respecteren het pedagogisch project om de kwaliteit van het onderwijs te verzekeren.

De h. Desmet zegt dat slechts 5% nog de katholieke godsdienst beleeft maar volgens een recent onderzoek van Le Soir, de RTBF en de ULB verklaart 40% van de Brusselse inwoners katholiek te zijn.

De h. Hublet heeft vertrouwen in het beheer van de kerkfabrieken door het college.

De bewering dat godsdienst voldoet aan een sociale nood, is gewoon een onderdeel van de werkelijkheid, ook al wordt dit niet door iedereen gedeeld. Artikel 19 van de Grondwet zou geactualiseerd kunnen worden maar dit is geen bevoegdheid van een gemeenteraad.

De voorzitter bevestigt dat dit een bevoegdheid van het gewestelijke parlement is. Het college heeft steeds aandacht gehad voor een gelijke behandeling van de burgers, ongeacht hun filosofische of religieuze overtuiging.

Dit betekent niet dat er geen discussies mogelijk zijn, zoals historisch ook is gebeurd in de tijd van Napoleon. Meer recenter heeft de Belgische overheid nog drie andere godsdiensten erkend: de orthodoxe, de islamitische en de niet-confessionele levensbeschouwing. Over de erkenning van het boeddhisme wordt momenteel gedebatteerd.

Voor de voorzitter zou één kerkfabriek per gemeente een goede zaak zijn maar het huidige wettelijke kader laat dit niet toe. Er zijn wel al samenwerkingen tussen fabrieken. Er is steeds een open dialoog geweest met alle erediensten, in het bijzonder met de katholieke godsdienst.

We mogen niet vergeten dat sommige kerkgoederen niet onder de kerkfabrieken vallen maar afhangen van religieuze congregaties die afhangen van het pausdom, ook hun financiering. De gemeente bestudeert de begrotingen van de kerkfabrieken en organiseert overleg. De burgemeester noch collegeleden nemen deel aan vergaderingen van de raden van kerkfabrieken. Volgens artikel 14 van het decreet van 30 december 1809 is de burgemeester van rechtswege lid van de raad van de kerkfabriek maar hij kan zich laten vervangen door een schepen als hij zelf niet katholiek is. Bij gebrek aan een katholieke schepen kan hij een katholiek raadslid aanwijzen. Het zou echter ongepast zijn om mandatarissen te catalogeren in een bepaalde overtuiging. Hoe zou deze overtuiging bovendien aangetoond moeten worden? Als er iets gewijzigd moet worden, is het de verplichting voor mandatarissen om katholiek te zijn om te mogen zetelen in de raden van kerkfabrieken. En kerkfabrieken zouden zich moeten richten op het materiële beheer en niet op de organisatie van de eredienst die bij de priester en de gelovigen moet liggen. De Ukkelse mandatarissen zetelen niet in deze raden maar het college staat steeds open voor dialoog met alle erediensten. Het is aan de gewestelijke wetgever om wijzigingen door te voeren, in alle respect voor iedereen.

De h. Desmet geeft aan dat zijn tussenkomst voornamelijk het debat wil openen, zoals is gebeurd in andere gemeentes, zoals Oudergem waar het college voorstander is van de zelffinanciering van de erediensten en Watermaal-Bosvoorde waar een erg dure kerk werd omgevormd tot o.a. huisvesting.

De voorzitter zegt dat de kerkfabrieken worden aangemoedigd om een begroting in evenwicht op te stellen, net zoals bij het OCMW en andere instellingen. De gemeente heeft bovendien een goed contact met de hulpbisschop van Brussel, de oude deken van Ukkel, die open staat voor deze discussie. Een debat houden over deze problematiek is nuttig maar er moet toch voorzichtigheid aan de dag gelegd worden. Overleg is steeds nodig.

De h. Hublet geeft aan dat kerkfabrieken onderworpen zijn aan de reglementering inzake overheidsopdrachten en dat hun begrotingen door drie instanties gecontroleerd worden: de gemeente, het aartsbisdom en het gewest. Volgens de wet mogen kerkfabrieken bovendien geen geld overzetten naar andere fabrieken.

De h. Desmet stelt vast dat de rekeningen van kerken die volledig in Ukkel liggen goed bijgehouden worden, terwijl kerken die in twee gemeentes liggen gebreken vertonen.

De h. Hayette vraagt of het mogelijk is om een telling van het aantal gebruikers van kerken uit te voeren met het oog op een eventuele groepering. Hij zou ook willen weten wie beslist om een kerk te sluiten.

De voorzitter antwoordt dat de ontwijding van kerken een bevoegdheid van de kerkelijke hiërarchie is.

De gemeente heeft echter een zekere vorm van solidariteit tussen de fabrieken georganiseerd. Dit was het geval met de Sint-Pieterskerk die heeft kunnen bijdragen aan de werken die er uitgevoerd werden, waardoor de gemeente minder begoede kerken wat meer kon ondersteunen.